

OOSTBLOK

HÉT PODIUM VAN OOST

REFLECTIE: EEN JAAR OOSTBLOK

De lancering van Oostblok – de naam en het profiel – beschouwen we als succesvol. In seizoen 2014 zagen we een stijgende lijn in onze bezoekerscijfers. Steeds meer mensen weten dat Oostblok bestaat. Sommige mensen reppen nog over het oude Plein- en het oude Muiderpoorttheater; sommigen denken dat Oostblok helemaal nieuw is.

Ons nieuwe profiel heeft ook effect op de verhouding tot collega-instellingen; We merkten in 2014 meer bereidheid en enthousiasme bij anderen om met ons samen te werken. We ontplooiden samenwerkingsverbanden met Filmtheater Kriterion, Studio 52nd, Voedselbank Oost, Jongerentheater De Gasten, Theater na de Dam en andersoortige partijen als De Groene Amsterdammer en Veenmedia (uitgever van magazines als Historisch Nieuwsblad en Filosofie Magazine). In de praktijk betekent dit dat we bijvoorbeeld maandelijks een deel van de kaarten voor onze jeugdprogrammering aan de Voedselbank doneren en dat we in de publiciteit voor ons maandelijks multidisciplinaire programma *Stof* acties ontwikkelen met diverse magazines die onder de paraplu van Veenmedia vallen. Dit ‘smeden van coalities’ helpt ons publiek te bereiken dat doorgaans niet of nauwelijks naar het theater gaat. Steeds meer groeien we in onze rol als *het podium van Oost*, een aanjager van kunst en cultuur in Amsterdam Oost.

MISSIE & VISIE : Een *facilitator* van podiumkunst in Amsterdam Oost

Oostblok is een klein theater dat met hartstocht en ambitie op zoek is naar een betekenisvolle positie in het Amsterdamse culturele leven en de levendige omgeving van Amsterdam Oost. Een theater in de buurt dat in haar programmering het profiel van buurttheater overstijgt. Oostblok heeft een breed en divers aanbod. De nadruk ligt op professionele podiumkunsten met ruimte voor beginners in alle disciplines. Naast ons eigen programma is Oostblok een aantrekkelijke locatie voor amateurs en buurtinitiatieven op allerlei vlak. Oostblok is gastvrij en persoonlijk; klein en flexibel. Oostblok koestert haar maat, probeert geen instituut te zijn, maar veel meer een project, een plek, een aanjager, een *facilitator* en een kameraad van de kunst. Oostblok heeft de ambitie om 1) inwoners uit Oost die niet of nauwelijks bekend zijn met de podiumkunsten te verleiden voor deze kunstvorm en 2) geroutineerd podiumkunstenpubliek een interessant alternatief te bieden voor de podia in de binnenstad. Daarnaast wil Oostblok 3) een goede gastheer, gesprekspartner, co-

organisator en kompaan voor verschillende andere (podium)kunsten georiënteerde partijen in Oost zijn. Zo doen we pr en kassadiensten voor Studio 52 in het Tropictheater, bieden we jongerentheater De Gasten technische ondersteuning en speelplek en zijn we één van de locaties voor Schrijvers uit Oost. Dit alles vanuit de ambitie om een bijdrage te leveren aan de aansluiting tussen aanbod van de podiumkunsten en (potentieel) publiek.

Tot slot zijn we 4) voor organisaties met een stads-breed bereik en grootstedelijk profiel dé plek in Oost om mee samen te werken. Zo waren we in samenwerking met Jongerentheater De Gasten onderdeel van *Theater na de Dam*. We faciliteerden afgelopen zomer een aantal makers tijdens het Fringe Festival. Tijdens datzelfde festival waren we (met Podium Mozaïek in West en Tolhuistuin in Noord) de Fringe-Hub van Oost.

Momenteel maken we plannen om in 2015 in samenwerking met Het Theaterfestival, De Krakeling, Podium Mozaïek, De Meervaart en het Bijlmerparktheater TF-Jong te organiseren.

In theaterseizoen 2015 willen we verder bouwen aan het fundament dat we het afgelopen jaar legden. Belangrijkste speerpunten zijn: *het waarborgen van een kwalitatief goed en uitdagend programma*, *het vergroten van publieksbereik* en het verder ontwikkelen van *samenwerkingsverbanden met partijen binnen en buiten de culturele sector*. Onze bekendheid en zichtbaarheid in Oost moet in 2015 toenemen.

PROGRAMMA

De programmering van Oostblok kan worden onderverdeeld in zes programmaliijnen. In deze paragraaf vindt u een beknopte beschrijving van elke programmaliijn.

1. Theater voor kinderen (en hun ouders)

In een consequent ritme is Oostblok een paradijs voor kleine toeschouwers. Elke tweede woensdag van de maand tonen we in onze *peuterochtend* een 2+ voorstelling; twee vaste zondagen in de maand programmeren we familievoorstellingen voor 1+, 3+, 4+, 6+ en 8+; in de vakanties en rond feestdagen programmeren we voorstellingen met een uitgebreid randprogramma. Onze ligging in de wijk biedt ons de mogelijkheid om jonge theaterliefhebbers (voor het eerst) in aanraking te laten

komen met de podiumkusten. We liggen voor veel van onze bezoekers vaak letterlijk op loopafstand en zijn laagdrempelig in sfeer en prijs. Oostblok is de belangrijkste aanbieder van jeugdtheater in Stadsdeel Oost en het enige podium in het stadsdeel dat theater en dans gedurende het gehele jaar in een consequent ritme presenteert. Oostbloks jeugdprogrammering is een mix van werk van terugkerende gezelschappen en losse voorstellingen. Waarbij we een balans zoeken tussen bekend theater van de grote impresariaten en experiment en vernieuwing van jonge (en oude) makers.

2. theater & dans met context

Onder de programmaam *Stof*, maken we maandelijks rond een theatervoorstelling een uitgebreid extra programma. Vanuit een thematisch vertrekpunt vragen we sprekers, zoeken we literatuur, vertonen we film of organiseren we discussie. Het is inspirerend en verdiepend om naast een esthetische benadering ook een wetenschappelijke, filosofische en politieke blik te bieden. Hoewel we het publiek (uit Oost) nog meer moeten vinden dan we nu doen, geloven we dat we met *Stof* goud in handen hebben. We onderscheiden ons van de thematische podia en debatplekken als De Balie en De Zwijger doordat het brandpunt van een *Stof* altijd theater of dans is. Door vanuit de verbeelding te vertrekken, zetten we alle deuren open. Het wordt nooit een zuiver intellectuele exercitie, in de meeste gevallen legt de voorstelling een directe verbinding tussen verbeelding, verstand en inleving.

3. Podium voor nieuw talent

Talentonwikkeling is belangrijk en wij spelen daarin een betekenisvolle rol. Voor sommige makers zijn wij vooral voorportaal, die willen in Oostblok staan zodat de programmeurs en artistiek leiders van Frascati en Bellevue komen kijken. Anderen krijgen nergens voet aan de grond, of hebben een volstrekt atypische cv of een volkomen wild idee. Sommigen “ontdekken” we, ergens op een toneelschool of een festival en die nodigen we gericht uit. Voor ons is het kunstvak-diploma of de goede recensie absoluut niet leidend. Wij moeten een basisvertrouwen in het talent van de maker en de betekenis van zijn of haar idee hebben. We gaan het avontuur graag aan. In *Verse Vis*, ons nieuwe onregelmatig plaatsvindende programma voor nieuw talent presenteren per avond drie vier of vijf net afgestudeerde theatermakers, choreografen, dramaturgen en muzikanten, selfmade kunstenaars, jonge schrijvers enzovoort. hun werk. Het gesprek met hen en de zaal is een volwaardig onderdeel van

de avond. Bij de programmering en organisatie van *Verse Vis* is ook sprake van talentontwikkeling. De jonge dramaturg Danielle Ludwig en schrijver en filmrecensent Luuk Imhann, zijn (van A tot Z) verantwoordelijk voor het programma.

4. Film en Muziek

Film

In mei organiseerden we op het Sajatplein vier dagen op rij buitenbioscoop met Burenfilms als *Rear Window* en *Breakfast at Tiffanys*. Deze zomer op de vrijdagen in augustus deden we dit opnieuw. Nu met verfilmde toneelklassiekers als *Streetcar named Desire* en *the Dresser*. Met onze openluchtbios trokken we een zeer divers publiek. Uiteenlopend van jong en hip tot oud en buur; toevallige passanten en met picknickmanden uitgeruste types. Het leverde veel gesprekken op over de rest van onze activiteiten (“Zit hier een theater?? Echt?”). Volgens ons een ideale manier om leven in de stille zomer te brengen, contact te maken met buren en andere potentiële bezoekers van theater en omzet voor bar en restaurant te genereren.

Muziek

Medio oktober opent Studio Oostblok. De geluidsstudio op de locatie Sajatplein is sinds een aantal maanden in handen van een groep muzikanten die het hebben verbouwd tot een goed geoutilleerde studio, die dienst doet als plek voor opkomende bandjes en dj's. Een aantal keren per jaar zal Studio Oostblok verantwoordelijk zijn voor muziekprogrammering en feesten.

5. Oostblok en anderen

Oostblok co-programmeert met: Theater na de Dam, Fringefestival, 2-turven hoog, De Rode Loper op School en New Dance Studio's. In de praktijk betekent dit dat onze zaal en faciliteiten beschikbaar zijn voor het programma van deze organisaties, dat kosten op gebied van marketing worden gedekt of gedeeld en dat wederzijdse bekendheid en profilering subdoel is.

6. Plek voor amateurvoorstellingen

Wij zijn altijd goed gevonden zalen geweest voor amateurtoneelgroepen. Betaalbaar en sfeervol. We hebben de afgelopen jaren wat geworsteld met de precieze positie voor deze groepen. Voor de identiteit van ons podium richting een gewenst publiek en de aanspraak op bepaalde subsidies was het van belang ons goed te profileren op

het eigen programma: kleinschalige, bijzondere theatervoorstellingen, van professionele makers. Dat maakte deze lijn minder zichtbaar. Wij geloven echter in het hele spectrum: amateurs en professionals, beginners en gevestigde namen en in 2015 willen we de amateurgezelschappen weer een duidelijker positie geven.

Extra: Oostblok open (van Festival tot vast programma)

In mei organiseerden we Oostblok Open Festival. Vier dagen lang speelden we op andere plekken dan in onze zalen (CBK, Winkels Oostpoort, huiskamer, HVA, Kastanjehof, op straat) om (nieuw) publiek kennis te laten maken met de podiumkusten en onze band met de buurt te versterken. Dit was succesvol (zie ook verslag in bezit van het stadsdeel).

Onze droom is om Oostblok niet alleen in een dergelijk festivalverband “open te gooien” maar hiervan een vaker plaatsvindend *event* te maken. We stellen ons voor dat we voorstellingen regelmatig niet in de zaal programmeren maar op een interessante en relevante locatie in stadsdeel Oost. En dan zou het mooi zijn als dat niet eenmalig plaatsvindt maar de tijd krijgt om zich rond te spreken en publiek te trekken. Op deze manier kunnen we af en toe neerstrijken in de Indische buurt, de Transvaalbuurt, op Iburg of in de Watergraafsmeer en zou onze ondertitel *Podium van Oost*, aan betekenis winnen.

PUBLIEK

Actieve en intensieve marketing en pr is van groot belang voor de verdere ontwikkeling van Oostblok. Niet voor niets zijn twee van de drie speerpunten die onze organisatie dit jaar heeft hieraan gerelateerd (*het vergroten van publieksbereik en het verder ontwikkelen van samenwerkingsverbanden met partijen binnen en buiten de culturele sector*). In deze paragraaf vindt u een beknopt marketingplan, met aandacht voor doelstellingen, doelgroepen, middelen en kanalen.

marketingdoelstellingen

1) De bekendheid van Oostblok vergroten in Amsterdam (Oost) en het profiel van Oostblok versterken.

Alhoewel we de lancering van Oostblok als succesvol beschouwen en we het afgelopen jaar een groot aantal mensen kennis lieten maken met Oostblok valt er op dit punt

nog een wereld te winnen. Het installeren van een naam en reputatie kost tijd. Bovendien zijn onze financiële middelen beperkt. Het komend jaar zullen we een paar keer middels een AO postercampagne in het stadsdeel groots uitpakken. Daarnaast zullen we net als het afgelopen jaar actief inzetten op het smeden van coalities met collega instellingen, zetten we in op het bereik van pers en focussen we ons op doelgroepen die per voorstelling of programmaliijn worden geformuleerd.

2) De gemiddelde bezettingsgraad per voorstelling verhogen

Afgelopen jaar was er sprake van uiteenlopende publieksaantallen. Zo wisten we de bezettingsgraad van onze jeugdprogrammering ten opzichte van voorgaande jaren door de inzet van een medewerker speciaal voor de marketing van het kinderprogramma een enorme boost te geven en te verhogen van 50 naar 70%. Bij een nieuw programma als *Stof* bleek de zaal soms moeilijk te vullen. Onze signatuur als podium voor interessant professioneel theater en verdiepende programma's is relatief jong en daardoor als reputatie in ontwikkeling. De toenemende bekendheid van ons theater en het steeds bekender wordende profiel zal op termijn bijdragen aan meer bezoekers. We zijn we ons er echter van bewust dat we ook dit seizoen nog niks voor "granted" kunnen nemen en dat we voor elke voorstelling actief moeten werven. Doel is de organisatie en de programmering zo in te richten dat zo effectief mogelijk publiek gezocht en bereikt kan worden. Daarnaast zullen we net als afgelopen jaar blijven focussen op het smeden van coalities, het combineren van verschillende achterbannen en zoeken we het publiek actief op door in de wijk te programmeren.

Doelgroepen

Doelgroepen algemeen

- 1) ouders in Amsterdam (Oost) met jonge kinderen,
- 2) in kunst en cultuur geïnteresseerde bewoners van Amsterdam Oost (light users),
- 3) kunst en cultuurliefhebbers uit Amsterdam (high users).

Doelgroepen specifiek (te zoeken bij een specifieke voorstelling of een combinatie van enkele voorstellingen door het seizoen heen)

1. met het thema van een voorstelling verbonden groepen
2. ouderen

3. studenten
4. achterban van geprogrammeerde artiesten

Middelen & Kanalen

We verspreiden affiches en flyers in Amsterdam en concentreren ons op Amsterdam Oost. We versturen minimaal eens per maand een digitale nieuwsbrief. We zijn actief op facebook en twitter en adverteren in doelgroep gerichte media als De Groene Amsterdammer en buurtgerichte media als MIK in Oost, De Brugkrant en De IJburger. Onze agenda wordt vermeld in diverse media op het niveau van de stad en op het niveau van de buurt. Het lukt ons regelmatig de lokale media te interesseren voor ons programma, af en toe schrijft ook de stedelijke media over onze programma's.

Het smeden van coalities – dat al meerdere keren werd besproken – biedt ook een scala aan middelen en kanalen waarmee ons verhaal verspreid wordt. Om doelgroepen te verleiden werken we met doelgroep-specifieke kortingen.

ORGANISATIE

Oostblok is een stichting met een bestuur en een directie, die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. Onder de directie, die momenteel bestaat uit artistiek leider Marijke Schermer (0.7 ft) en zakelijk leider Anne Houwing (1ft), valt een klein team van vaste medewerkers:

1 ft secretariaat

1 ft marketing

2 ft techniek

1 ft horeca/verhuur/vrijwilligers

Het team wordt op projectbasis aangevuld met een aantal freelancers die verantwoordelijk zijn voor vormgeving, marketing en programma. Het team van betaalde krachten wordt ondersteund door een grote groep vrijwilligers die actief zijn op het gebied van horeca, kaartverkoop en techniek.

Punt van aandacht is het beperkte aantal ft voor PR en Marketing. Doel is om hier de komende jaren structureel meer uren voor te creëren. Punt van zorg is de aflopende loonkostensubsidie van DWI, die momenteel dekking biedt aan 4ft. Volgens een

zogenaamde sterfhuisconstructie vervalt het salaris van een medewerker die op basis van deze regeling wordt betaald wanneer hij of zij Oostblok verlaat. In theorie betekent dit dat het mogelijk zou kunnen zijn dat we van het ene op het andere moment de dekking van vier arbeidsplaatsen zouden kunnen verliezen. We beschouwen deze situatie als fragiel en zijn voornemens om het komend jaar met DWI en de gemeente de dialoog aan te gaan over deze situatie.

BEDRIJFSVOERING

Oostbloks inkomstenmix bestaat uit publieksinkomsten, (culturele) verhuur, horeca, overheden- en private fondsen. De exploitatiesubsidie van het stadsdeel, de loonkostensubsidie van DWI en inkomsten op horeca en verhuur zijn dekkend voor het grootste deel van onze vaste lasten (personeel, huisvestingskosten voor twee locaties, materieel) maar bieden niet voldoende ruimte voor het organiseren van professionele artistiek inhoudelijke programma's; daarvoor moeten we steeds nieuwe bronnen zoeken.

In 2014 waren we hierin succesvol: *Stof* werd mogelijk gemaakt door steun van het AFK en het VSB-Fonds; de jeugdprogrammering kwam tot stand met steun van het FPK en Do ut Des; Oostblok Open organiseerden we met financiële steun van het AFK en Stadsdeel Oost. Het AMVJ levert een bijdrage aan financieel laagdrempelige theaterlessen voor kinderen in de basisschool-leeftijd. Alhoewel we er tot nu toe dus goed in slagen om onze programma's te financieren zijn we van mening dat dit op termijn geen wenselijke situatie is, aangezien het veel druk op de organisatie legt en onzekerheid creëert.

De komende jaren willen we zorgen voor een nog steviger financieel fundament. Door te investeren in draagvlak bij fondsen en overheden en door de potentie op verhuur en horeca nog meer te gelde te maken. Specifieke aandacht gaat uit naar restaurant Oostblok. We zijn ervan overtuigd dat een restaurant voor een theater als het onze een heel wenselijke aanvulling is (vanuit het oogpunt van financiën en publieksbereik) maar we zullen dit in 2015 in een andere organisatorische constructie vormgeven. De wijze waarop het restaurant nu georganiseerd is levert nog niet het rendement op wat we verwacht hadden en we sturen dan ook bij op de huidige aanpak. Aangezien de precieze invulling op het moment van schrijven nog niet bekend is wordt het restaurant niet meegenomen in de begroting. Wat wel vast staat

is dat we in 2015 kiezen voor een model waarin we geen financieel risico lopen en wat uitgaat van een situatie waarin we quitte spelen dan wel winst maken.

2016 EN VERDER.....

De huidige directie legt een horizon in 2017, als het nieuwe kunstenplan in Amsterdam ingaat. Wij geloven dat, waar West, Nieuw West, Zuid Oost en Noord voorzien zijn, ook het stadsdeel Oost een structureel gesubsidieerd theaterpodium verdient. Oostblok wil om daarvoor in aanmerking te komen de komende twee jaar werk maken van haar partnerschap met andere instellingen in Oost en van publieksbereik – dit zowel door groeiende bekendheid als door de verdere ontwikkeling van Oostblok Open waarbij Oostblok haar programma letterlijk in de buurt zet. Wij hebben kleine zalen, relatief lage beheerlasten en weinig overhead, en leggen de nadruk op inhoud, publieksbereik en samenwerking. Dit past in een trend waarbij het gros van de middelen naar makers en projecten moet gaan en niet naar stenen en faciliterend personeel.

Wij geloven dat subsidie voor kunst en cultuur een belangrijk, noodzakelijk en zinvol instrument is om een wereld met verdieping, reflectie, troost, betekenis en experiment te bewaren. Maar draagvlak bestaat behalve uit overheden en fondsen ook uit bezoekers die een bijdrage leveren en ons eigen vermogen om sfeer, expertise en gebouwen te gelde te maken. Om die reden en om een deel van de financiële basis in eigen hand te hebben, ontwikkelen wij onze horeca zodat die op termijn winstgevend kan worden. Ook gaan we de acquisitie op verhuur intensiveren om nog minder leegstand en nog meer eigen inkomsten te genereren.

Oostblok bestaat op dit moment uit:

Barbara Nieuwkoop | voorzitter bestuur

Bert Graafsma | penning meester bestuur

Pernille Kroese | secretaris bestuur

Marjan van Huijstee | algemeen lid bestuur

Jorn Matena | algemeen lid bestuur

Marijke Schermer | artistiek leider

Anne Houwing | zakelijk leider

Sandra Schloss | bureauzaken

Matthia Jansen | programmering & marketing kindervoorstellingen

Freerk Wiegman | coördinator horeca, kassa en verhuur

Gert Scheper | coördinator techniek

Petyr Veenstra | medewerker techniek

Luuk Imhann | medewerker programma & productie (werkervaringsplek)

Danielle Ludwig | medewerker programma & productie (werkervaringsplek)

Teun Castelein | vormgeving website, huis en huisstijl

Samantha Vonk | chef restaurant Oostblok

Wisselende stagiaires en ongeveer twintig vrijwilligers

DE HISTORIE

Oostblok is ontstaan uit een fusie tussen het Pleintheater en het Muiderpoorttheater. Twee theaters die in (de geest van) de jaren '80 afzonderlijk van elkaar in de Oosterparkbuurt en de Dapperbuurt werden opgericht. Een aantal jaar geleden zijn de theaters op instigatie van het stadsdeel bestuurlijk gefuseerd. Naar buiten toe bleven de afzonderlijke profielen van beide plekken gehandhaafd. Het Pleintheater als podium voor kindervoorstellingen en amateurtoneel, het Muiderpoorttheater als podium voor (moderne en urban-) dans. Na een turbulente periode waarin tekorten opliepen, ontslagen vielen en het uitvoerend team in een periode zonder directie zo goed mogelijk overeind bleef, trad eind 2012 een nieuwe directie aan (toneelschrijver en regisseur Marijke Schermer en zakelijk leider Kaja Pohlmann) met de opdracht de samenwerkende theaters, die onder de naam Podiumpartners gefuseerd waren, als één organisatie duidelijk op de kaart te zetten, om de reputatie, die niet bijzonder goed was, te veranderen en het theater een artistiek inhoudelijk profiel te geven. Er volgde een periode van vooral heel veel opruimen, starten met nieuwe programma's en nog enkele ontslagen. Maar ook werd er een aantal nieuwe mensen aangenomen, Relaties werden gelegd of verbeterd. Marijke Schermer boorde haar netwerk in het professionele theaterveld aan, er werd budget voor marketing gereserveerd, er werd een restaurant geopend en er werd geïnvesteerd in nieuwe programma's. Op 15 januari 2014 werd Podiumpartners Oostblok: één theater, met twee vestigingen en een restaurant. In ons programma leggen we de nadruk op professionele podiumkunsten, film en literatuur. Per 1 september jl. is Kaja Pohlmann opgevolgd door Anne Houwing.